

Januar 2011

Åbent brev til politikerne vedr. de forestående forhandlinger om en revision af førtidspensions- og fleksjobordningen.

Den offentlige debat forud for forhandlingerne om en reform af fleksjobordningen, har i stigende grad skabt bekymring i Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere (LAFS) og i Dansk Fibromyalgi-forening (DFF), fordi diskussionen om et serviceeftersyn af såvel førtidspensions- som fleksjobordningen i stigende grad, har udviklet sig til en usaglig debat.

Der har i pressen i den senere tid, været ført en usympatisk kampagne, især i forhold til fleksjobbere og fleksjobordningen. Man har fokuseret på, at fleksjobbere er for dyre for samfundet, at det skulle være meget let at få fleksjob, og at mange fleksjobbere modtager det maksimale tilskud. Senest er der blevet offentliggjort en landsdækkende såkaldt fleksjobanalyse, udført af konsulentfirmaet DISCUS, som tilsyneladende lægger en ny nedre grænse for debatten. I DISCUS' analyse mistænkeliggøres en gruppe borgere på fleksjobordningen, bl.a. gennem udsagn som "fleksjob er en løsning for borgere, der er tilstrækkeligt ressourcestærke, og som ønsker at genoptage arbejdet på deltid og som ser fleksjob som en attraktiv endestation for deres arbejdsliv, fordi det giver en højere løn end ordinært deltidsjob". Udsagnet mere end antyder, at der bevidst spekuleres i fleksjobordningen, som en bekvem mulighed for at arbejde lidt og få en fuld løn. Man udlader at nævne, og ser helt bort fra, at det drejer sig om borgere med alvorlige helbredsproblemer, og en varig nedsættelse af arbejdsevnen.

LAFS var den 10. september 2010 inviteret til møde, med beskæftigelsesminister Inger Støjberg (V) i Beskæftigelsesministeriet, hvor LAFS fik mulighed for at fremføre sine synspunkter forud for forhandlingerne om revision af førtidspensions- og fleksjobordningen. På mødet gav LAFS' repræsentanter udtryk for, at vi finder, at fleksjobordningen er et væsentligt element i velfærdssamfundets tilbud til personer med en permanent nedsat arbejdsevne. Ordningen bidrager i høj grad til den enkeltes livskvalitet, i kraft af tilknytningen til arbejdsmarkedet og det sociale fællesskab, som arbejdspladsen rummer.

Alle og enhver kan blive ramt af en sygdom, falde ned fra et tag, skade deres ryg, eller få psykiske problemer. Ingen kan sige sig fri fra at havne i en situation, hvor der er behov for særlige ordninger, som kan sikre deres fortsatte eksistensgrundlag.

Beskæftigelsen og fleksjobordningen

Fleksjobordningen bidrager positivt til beskæftigelsen i Danmark. Hvis man omregner antallet af fleksjobbere på reduceret tid til fuldtidsjobs, svarer fleksjobbernes arbejdsindsats til ca. 20.000 fuldtidsbeskæftigede på arbejdsmarkedet. Man må samtidig spørge sig selv, hvad alternativet til et fleksjob måtte være. I mange tilfælde ville det være ensbetydende med en førtidspension og

betydelige omkostninger for samfundet. Det er altså en ordning, som får folk ind på arbejdsmarkedet i stedet for at trække folk ud fra arbejdsmarkedet, som f.eks. efterlønsordningen gør.

Kun 4 pct. får maximalt tilskud

Som nævnt har der især været fokuseret på, og ført en misundelseskampagne mod de højest lønnede fleksjobbere, bl.a. gennem at sammenligne deres lønninger med lønniveauet hos usammenlignelige grupper, såsom eksempelvis pædagoger og andre. Sandheden er, at gruppen af fleksjobbere, som modtager maksimalt tilskud til lønnen udgør, i alt udgør ca. fire procent af alle beskæftigede fleksjobbere. LAFS og DFF forstår heller ikke synspunktet om, at de 'stærke' fleksjobbere skulle skubbe de svage ud af arbejdsmarkedet. Højtuddannede konkurrerer ikke med lavt uddannede om job, og dermed forhindrer de 'stærke' ikke de 'svage' fleksjobbere i, at komme ind på arbejdsmarkedet. Hvis en højtlønnede fleksjobber betaler blot 40 pct. i skat, betaler han eller hun samtidig mere tilbage til samfundet, end de modtager i tilskud til lønnen. Hertil kommer bidrag til samfundet bl.a. via forbrug, moms og afgifter. De få højtlønnede fleksjobbere, er altså snarere en gevinst, end en udgift for samfundet.

Nemt at få fleksjob

Myterne om, hvor let det er at få et fleksjob, bliver desværre hængt op på udokumenterede enkelthistorier om f.eks. en enlig mor, der skulle have fået fleksjob, fordi hun angiveligt har en doven mand og derfor ikke kan få det til at hænge sammen økonomisk. Den slags historier er vi blevet mødt med, fra topembedsmænd i embedsværket. Historierne har intet på sig. Realiteten er, at det efter den seneste reform, er overordentligt vanskeligt at blive visiteret til fleksjob. Det kræver udredninger, afklaringer og dokumenteret sygdom gennem adskillige år.

Ankestyrelsens praksisundersøgelser er blevet misbrugt til at antyde, at et stort antal fleksjob er blevet bevilget uden grund. I virkeligheden viser undersøgelsen, at kommunernes administration af lovgivningen har været mangelfuld, og at kommunerne, i alle tilfælde ikke er omhyggelige nok, om end der har været tale om et kraftigt fald i antallet af fejl og mangler.

Den første praksisundersøgelse viste, at der var fejl i 43 pct. af sagerne, f.eks. havde kommunerne forsømt at indhente de fornødne lægeudtalelser mv. I den næste undersøgelse var der fejl i 26 pct. af sagerne. Det vil sige, at det går den rigtige vej mht. kommunernes administration af ordningen. Undersøgelserne er imidlertid uberettiget blevet udlagt som om, 43 henholdsvis 26 % har fået fleksjob uberettiget, og det er jo slet ikke tilfældet.

Regeringens plan for en reform af fleksjobordningen.

Reformen tegner til at blive grundlaget for en reel afvikling af fleksjobordningen over tid.

Reformens forslag

Regeringens forslag om en nedtrapning af de offentlige tilskud, kommer til at betyde, at fleksjobordningen fremover ikke kommer til at gælde for personer, som tjener mere end 36.000 kr. om måneden, idet tilskud til lønnen bortfalder helt ved en månedsløn på 36.000 kr. Borgere, der tjener mere end 36.000 kr. pr.md., må fremover klare sig selv på et deltidsjob, på trods af deres nedsatte arbejdsevne og helbreds-mæssige problemer.

Fleksjob kan kun bevilges for en femårig periode. At fleksjobs bliver midlertidige er et af de elementer i reformen, som i alvorlig grad vil kunne undergrave ordningen. Arbejdsgivere vil i mange tilfælde undlade at ansatte en medarbejder på en midlertidig ansættelseskontrakt. For den

enkelte, er en midlertidig tilkendelse af et fleksjob, et usikkert grundlag for fremtiden. De erfaringer, som er indhøstet med fleksjobordningen, synes at pege på, at folk får det en smule bedre, når deres situation er afklaret, og ikke når der til stadighed hænger en trussel over hovedet på dem om, at deres arbejdsliv skal tages op til revision hvert 5 år.

Intentionen med at gøre fleksjob midlertidige er tilsyneladende, at den fleksjobansatte i løbet af de 5 år skal blive i stand til at påtage sig fuldtidsarbejde. Dette er en ren illusion. Bl.a. HKs spørgeskemaundersøgelse blandt fleksjobansatte viser, at udviklingen i helbred og arbejdsevne kun går en vej med tiden, nemlig mod en ringere arbejdsevne over tid.

Noget tilsvarende gælder de foreslåede økonomiske incitamenter i ordningen. Her forestiller man sig, at den enkelte fleksjobber, over tid vil tilstræbe en højere arbejdstid i sit fleksjob. Statistikken viser desværre det modsatte; Generelt set er der over tid, tale om en lavere arbejdstid for de fleste fleksjobbere, på grund af stigende helbredsmæssige problemer.

De fremtidige begrænsninger i kommunernes refusion, i forbindelse med ledige fleksjobbere, vil givet vis betyde, at kommunerne vil være langt mere forsigtige med at visitere personer til fleksjob, med den medfølgende risiko for at miste refusion af tilskud. Det betyder, at meget få kommuner fremover vil visitere borgere til fleksjob.

Ansættelse på ens hidtidige arbejdsplads vil blive stærkt besværliggjort med den nye reform. Der stilles krav om, at der forud for ansættelse i fleksjob på den hidtidige arbejdsplads, skal være en karantæne på minimum 12 mdr., hvor man skal have været beskæftiget på virksomheden efter overenskomstens sociale kapitler. At dette vil ske, er en illusion. Ingen arbejdsgiver vil have en medarbejder ansat i 12 mdr. med stærkt nedsat arbejdsevne, før man når frem til at kunne få tilskud til lønnen. I stedet vælger virksomheden sandsynligvis at afskedige medarbejderen.

Den øgede aktive indsats for de fleksjobvisiterede ledige, som ikke er i beskæftigelse, er i høj grad præget af mere pisk og mindre gulerod. Kravene til at være aktivt jobsøgende skærpes, hvorimod hjælpeforanstaltninger for at få ledige fleksjobbere i beskæftigelse fjernes. F.eks. fjernes retten til selvvalgt uddannelse med henblik på omkvalificering til nye jobfunktioner (noget mange fleksjobbere har brug for i forhold til at skifte fag), ligesom mulighederne for at få støtte til jobsøgning mv. via anden aktør helt fjernes.

Hvis disse forslag gennemføres, er der tale om begyndelsen på enden for fleksjobordningen, som vi kender den - og måske overhovedet. Der er i hvert fald ikke tale om tiltag, der på nogen måde kan siges, at fremme tankerne bag det rummelige arbejdsmarked. Hvis skruen fremover strammes så hårdt om fleksjobberne, er de sat helt udenfor det ordinære arbejdsmarked, samtidig med de fratages de fleste muligheder, for at komme tilbage hertil. Spørgsmålet er, om det er tilsigtet eller en uovervejede 'side-gevinst'.

Anbefalinger

LAFS og DFF's hovedsynspunkt er, at fleksjobordningen skal fastholdes som en ordning, som ikke etablerer et a- og et b-hold på arbejdsmarkedet, hvor fleksjobberes løn og arbejdsvilkår forringes. Det bør fastholdes, at fleksjob etableres med udgangspunkt i overenskomster på det relevante område.

LAFS og DFF håber, at en evt. reform af området, vil komme til at ske på et oplyst grundlag, og ikke vil blive baseret på myter og misundelseskampagner.

Vi deltager meget gerne i en dialog om de forestående ændringer af fleksjobordningen.

Med venlig hilsen

På vegne af LAFS
Hans Dankert
Projekt- og sekretariatsleder
hd@lafs.dk

Leif Holm Nielsen
Næstformand

På vegne af DFF
Anne Bendixen
Landsformand
ab@fibromyalgi.dk

Merete Hornecker
Socialpolitisk konsulent

Facts om fibromyalgi

- **Fibromyalgi er anerkendt som en fysisk sygdom af WHO**, som har indplaceret fibromyalgi som en selvstændig placering med eget diagnosekode i ICD-10 diagnoseklassifikationen, nemlig **M 79.7. Fibromyalgia**.
- **Sundhedsstyrelsen anerkender fibromyalgi som en fysisk sygdom med en prævalens på 2 %** af den danske befolkning. Det vil sige, at mindst 100.000 danskere lider af sygdommen.
- **EU-parlamentet vedtog i 2008 en deklARATION**, som skal sikre de ca. 13 mio. fibromyalgiramte borgere i EU en bedre og mere ensartet behandling i de nationale sundhedsvæsener.
- **Der bør ikke fokuseres på de rantes alder men på deres funktionsnedsættelse**, når det drejer sig om fibromyalgiramte og kroniske smertepatienter i det hele taget. Det er lige vanskeligt for mennesker at skulle tilpasse sig livet med kroniske smerter uanset om der man er 23 eller 45. I forhold til kroniske smerter er belastningen ikke mindre for mennesker under 40 end for andre aldersgrupper. Kroniske smerter forsvinder netop ikke, og der bør i stedet tages udgangspunkt i de konkrete funktionsnedsættelser hos den enkelte ramte og ikke på de pågældendes alder, køn eller andre forhold. Der tale om en livsvarig proces, som har til formål at skabe den bedst mulige livskvalitet og dermed det optimale funktionsniveau for den enkelte
- **Fibromyalgi er en sygdom, der medfører kroniske smerter**, kognitive forstyrrelser i form af koncentrations- og hukommelsesbesvær samt træt her og en række andre ofte invaliderende symptomer. Diagnosen stilles af speciallæger (oftest reumatologer), og de ramte skal have haft smerterne i mindst 3 måneder. I realiteten har patienterne haft smerter meget længere, inden de henvises til udredning i sundhedsvæsenet og har stået på venteliste her.

- **Forskningen viser, at fibromyalgi skyldes forstyrrelser i centralnervesystemet**, og at der er tale om en form for genetisk disposition med en udtalt kvindelig dominans (10 – 15 % mænd og 85 – 90 % kvinder) blandt de ramte – ligesom det kendes i en lang række andre kroniske smertelidelser.
- **Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at helbrede sygdommen.** Forskerne arbejder bl.a. på at skabe en medicinsk behandling, som vil kunne "kortslutte" forstyrrelserne i centralnervesystemet, men der er ikke behandlingsmuligheder på det område i en overskuelig fremtid.
- **Fibromyalgi er kronisk**, og derfor er det *særdeles vigtigt*, at de ramte **hurtigst muligt diagnosticeres** og får den bedst mulige medicinske smertebehandling, samt får hjælp og støtte til at håndtere sygdommen og symptomer bedst muligt bl.a. ved hjælp af fysisk træning og afspænding.
- **Der er således ikke videnskabeligt belæg** eller anden dokumentation for at sige, som visse kommuner gør, at borgerne skal have haft sygdommen i x antal år, før der kan tilkendes fleksjob. Realiteterne for de fibromyalgiramte er, at stort set alle kun vil kunne fastholdes på arbejdsmarkedet via fleksjobs. Det er afgørende vigtigt, at unge ramte får hjælp til at tage den bedst mulige uddannelse, således at de også vil kunne fastholdes på arbejdsmarkedet efter endt uddannelse.